

DE POSTRIJDER

Men schrijft in

te Tongeren, bij M. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 31.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags & zaterdags.

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. „
Een blad afzonderlijk 15 centimen.
Aankondigingen, 15 centimen per drukregel.

TONGEREN, DEN 21 DECEMBER.

Indien de kiezers u den 26 oktober de meerderheid geven, dan zullen wij ons terug trekken en u de plaats overlaten met de verzekering van onzen plicht vervuld te hebben.

(Woorden van M. PERREAU in de zitting van den gemeente-raad van den 2° oktober 1875.)

Zaterdag avond heeft te Luik het banket ter eere van den geuschen burgemeester Piercot plaats gehad. Zoals men kan denken, zijn er nog al veel woorden uitgekraamd, welke wij meenen bekend te moeten doen kennen.

De heer Braconier bracht den eersten toast uit aan den Koning:

« Over tien jaren (zegde hij) legde Leopold II den eed af, de Grondwet te zullen naleven en te verdedigen: *dezen eed heeft hij stipt volbracht.* (Langdurige toejuichingen.) Wij weten, dat onze vrijheden aan vaste handen toevertrouwd zijn, die ze tegen alle aanvallen zullen weten te verdedigen. Eeren wij den vorst, die nooit gebruik heeft gemaakt zijner voorrechten tenzij voor het welzijn des lands.

« Aan den koning, *getrouw zijnen eed*, Belg van hart en ziel, getrouw bewaarder onzer vrijheden en onzer Grondwet!

Na hem stond de heer Frère-Orban recht, en sprak onder andere als volgt:

« ... « Wat wil de katholieke partij? Zij wil den Paus-Koning. Zij wil ergens eenen staat invoeren, waar de *Syllabus* als oppermeester zou regeren, en die tot voorbeeld zou dienen aan de andere naties. 't Is om daar toe te komen, dat zij al de bevoorwaarden en al de processien inricht. En door eenen schimp van het lot, indien men de bestemming der Staten van den Paus en deze van België tegenover elkander plaatst, heeft men België hoe langer zoo meer vrij en voorspoedig zien worden terwijl de Paus den kreet van zijn volk versmachte, en hem de vrijheden, die wij op eene volmaakte wijze genieten, weigerde. »

Vermetele vrieden, inderdaad! Geheel Europa weet, welke vrijheden men tegenwoordig in Italië geniet... welke rust er heerscht, welke voorspoed er wordt aangetroffen! Sedert dat Victor-Emmanuel in het Quirinal zit, dit wil zeggen, sedert de beroving der kerken en kloosters wettelijk is ingericht, vermeerdert de bandietierij even sterk in Italië—als de nationale schuld en de armoede!

De heer Frère vervolgde:

« De klerikale macht is verschrikkelijk. Er is tijd en moed noodig om ze te verpletteren. Verheffen wij onze harten ter hoogte van het gevaar, en verachten wij de ellendige-twisten van bijkomend belang. Weten wij ons waardig te toonen van de groote zaak, die wij te verdedigen hebben; onze vijand wil overal meester zijn: in de familie, waar hij het mistrouwen tusschen man en vrouw brengt; in de stad, waar hij de verdeling tusschen de burgers verwekt, het kruis in de eene hand en de *Syllabus* in de andere hand; in den Staat, ten einde den Paus geen hinderpalen ontmoete op den dag, dat hij ons zal durven opleggen hetgeen men de echte wetten der hedendaagsche maatschappij durft noemen. »

Niets nieuws: de gewone, doodgezaagde rimram van de liberale papieren, sedert ik weet niet hoe vele jaren. Het zijn de katholieken, die twist in de families brengen, omdat de echtgenoot of de zoon den *libre-penseur* en met eenen *libre-viveur* speelt; het zijn de katholieken, die ruzie verwekken in de steden, waar zij uitgesloten zijn uit geheel het openbaar leven, waar hun alle gunst, zelfs alle recht (behalve dat van betalen!) geweigerd wordt; waar de liberale *executies* den vrijgezinden burger vervolgen op het werkhuis en in den winkel, zelfs in de sociëteit en in de herberg, waar op dit oogenblik de laatste onafhankelijke lieden, in den naam der verdraagzaamheid en der vrijheid, worden buitengedromd! Meester Frère kan inderdaad zwellen als een Gaskonjer. Hij eindigde als volgt:

« ... « Ik noodig u uit, mijnheeren, u met mij te vereenigen om eenen dronk van toegenegenheid en *erkentenis* te brengen aan den achtbaren burgemeester van Luik. »

De heer Piercot antwoordde op deze redevoering. Hij maakte eenen geestdriftigen lof van den heer Frère, zeggende dat die lof in het hart van gansch het liberale België is.

« Een wind van onverdraagzaamheid (zegde de redenaar) heeft over België gewaaid. Maar men verzoort zoo gemakkelijk het bewakend gezag onzer vrijheden niet. Men had mef recht den Belgen, noch met den Luikschen geest gerekend! »

Dus heeft de Luiksche geest niets Belgisch? Hij zou dan kunnen Pruisisch zijn...

De heer Rossius bracht vervolgens eenen toast aan de Vlaamsche liberalen, en de heer Pecher beantwoordde dien als volgt:

« Het is door onze taal, door de prediking en de Vlaamsche drukpers, dat het clericalisme het liberale licht helet in onze buitengemeenten te dringen! ... Wij moeten hem dit werktuig onttrekken, en ons van de Vlaamsche drukpers bedienen om het licht te dragen daar, waar de clericalen de *duisternis* handhaven. Om te winnen, is de eendracht van al de liberalen noodig. »

« Ik wensch, dat onze dagen van ongeluk te

Antwerpen, tot voorbeeld aan al de liberalen van het land mogen dienen. »

De heer Pecher dronk op de gezondheid der *gezinnelings* van alle soort....

De *Flandre liberale* van dezen morgen noemt de betooging van Luik ten volle waardig van die van Antwerpen en van Gent. Dat is heel mogelijk. Het zijn dezelfde comedianten, behalve nogtans M. De Kerchove, die goed gevonden heeft niet naar Luik te gaan.

Het is noodzakelijk, zegt de *Flandre liberale*, dat de liberale partij tot de geestelijkheid zegge hetgeen M. Piercot met zooveel kracht aan den bisschop heeft weten te zeggen:

« Gij zult uit uwe kerk niet komen. Zoo niet » zullen wij u er met geweld in terug dringen! Geweld, ziedaar het laatste woord onzer liberalerij, die het geuzerij en het canaille-gepak der zestiende eeuw tot voorbeeld neemt.

Het nederlandsch ministerie schijnt niet zeer genegen om het ontwerp van een tolverbond met België bij te treden, omdat er in het regiem der accijnsen onoverkomelijke hinderpalen zijn in twee landen. Gezegd is nog niet bewezen; echter moeten wij opmerken, dat wij — even als M. de Laet in de Kamer — het principieel slechts zijn bijgetreden, voor zooveel de uitvoerbaarheid bevonden wordt, mogelijk te zijn. Wij wachten het grondig onderzoek van de kwestie af.

Frère-Bara.

Men leest in de *Patrie* van Brugge, aan wien wij de verantwoordelijkheid laten van het gezegde:

Dikwijls is er sprake geweest van den afkeer dien Leopold I gevoelde, toen M. Frère hem vroeg of liever oplegde M. Bara tot lid van het liberaal ministerie te benoemen. Ziehier de woorden welke de stichter der belgische dynastie daarover zegde aan M. Guizot, die zich eenige dagen na de benoeming van gezegden Bara, tot minister van justicie, te Brussel bevond, en in een bezoek aan Leopold I, met hem over personen en zaken in België, een gesprek hield: « Deze benoeming, zegde de overleden koning is kwetsend voor mij; ik heb ze ondergaan maar ik zal ze nooit aan M. Frère vergeven; door zij die op te leggen heeft hij mij gekwetst in mijne koninklijke waardigheid. »

Deze woorden troffen M. Guizot die dezelve, weinige maanden voor zijnen dood, nog aan een onzer landgenooten herhaalde.

En het is juist die man, die door Leopold I zoo diep veracht werd, welken het liberalisme opheft en als zijn opperhoofd beschouwt. Men zegt dat M. Frère zich door dien toestand vernederd gevoelt. Dit kan wel zijn, doch recht is recht, en men zal gereedelijk toestaan, dat hij maar heeft wat hij verdient. Hij heeft Bara uitgevonden en hem over de ministerieele doopdoof gehouden. Niets is dus natuurlijker dan dat het groot geworden peetkind, in bedwelmings gebracht door eene koterie van lawijmakers, zijnen pecher boven het hoofd gegroeid is en den gewezen alleenheerscher het kommandement afneemt.

Ramp te Frameries.

Het *Organe de Mons* deelt de volgende bijzonderheden meê over de verschrikkelijke ramp te Frameries, waarvan wij per telegraaf de tijding hebben ontvangen:

Een verschrikkelijk ongeluk heeft nogmaals de bevolking van het kooldistrikt getroffen. Gisteren morgen, rond acht ure, heeft eene uitbersting van grauwvuur plaats gehad in den koolput *La Cour* van de mijn *l'Agrappe*, der *Charbonnages Belges* te Frameries. Het ongeluk had, plaats in de laag *Cinq pannes*, op eene diepte van 320 meters. Ongeveer 125 mijnwerkers waren op die plaats aan den arbeid, waarvan 5 er in geluk zijn ongedeerd te ontsnappen. Van de overigen zijn er 11 zwaar gewond boven gehaald en de anderen, ten getalle van 111, zijn dood.

Aan de lijk welke opgehaald werden, kon men zien dat deze ongelukkige mijnwerkers plotseling verstikt waren; hunne gelaatstreken waren niet saamgetrokken, velen zelfs hadden een glimlachend voorkomen; de dood had deze laatsten waarschijnlijk verrast terwijl zij bezig waren met elkander door vroolijk gepraat te vermaken.

Doch andere lijk werden naar omhoog getrokken, die vreeselijk verminkt, verbrand, verpletterd waren, want de ontlopping die zoo hevig was dat zij boven den put en eenige minuten in 't ronde gehoord werd, had aanzienlijke instortingen veroorzaakt.

De reddingswerken werden spoedig ingericht en met veel behendigheid geleid; de werklieden welke nog leefden, maar die eilaas! zeer zwaar gewond zijn, werden onmiddellijk boven gebracht.

Wij achten het onnoodig hier een dramatisch tafereel op te hangen, door de hartverscheurende tooneelen te beschrijven die aan den ingang van den put plaats hadden, waar geheel de bevolking van Frameries bij de ophaling der lijk aanwezig was. Deze tooneelen kan iedereen zich gemakkelijk verbeelden; daar waren moeders, echtgenooten, zusters, broeders, kinderen, die zich allen, onder het slaken van hartverscheurende kreten, rond de lijk verdrongen, welke men poogde te herkennen. Welk hartverscheurend schouwspel boden de rampzalige huisgezinnen aan, die zoo plotseling in den rouw gedompeld waren!

De onderzoeksrechter en de substituit van den procureur des konings van Bergen, hebben zich onmiddellijk ter plaatse begeven, waar zij reeds voor de ingenieurs der mijnen waren aangekomen, die een onderzoek hebben geopend. De koolmijn, waarin de ramp heeft plaats gehad, is een der best verlichtte van het land, en men geloofde over het algemeen aan eene onvoorzichtigheid door een der werklieden begaan, ofwel de uitbersting van het grauwvuur moet eene der zoodanigen zijn geweest, waar voor alle voorzorgen nutteloos zijn.

Het bestuur der *Charbonnages Belges* heeft reeds maatregels genomen, ten einde de zoo diep beproefde huisgezinnen ter hulp te komen.

Bij het ter pers leggen verneemt het blad, waaraan wij dit verhaal ontleenen, nog de volgende bijzonderheden:

Het getal der slachtoffers is 122, waarvan 111 mijnwerkers op den slag dood werden. Er waren dezen morgen nog vier lijk welke nog niet opgehaald waren. Van de 11 gekwetsten zijn er verleden nacht twee overleden, en de toestand der 9 overigen is zeer gevaarlijk.

Van de slachtoffers behooren 110 tot de gemeente Frameries, 5 tot La Bouverie en 9 tot Eugies. Onder het algemeen getal bevinden zich 11 vrouwen en jonge meisjes. Alles is verbrijzeld op de plaats der ramp, waar insgelijks verscheidene paerden dood werden.

In 1848 had in denzelfden put, doch natuurlijk op eene mindere diepte, eene uitbersting van grauwvuur plaats, waardoor 96 personen het leven verloren. Van 1848 tot 1874 had er eene enkele ramp plaats. Verleden jaar maakte eene nieuwe uitbersting negen slachtoffers.

Men verbaalt dat een der drie werklieden, welke er in geluk zijn te ecapeppen, in eenen adem tot op de markt van Paturages geloopt is, waar men hem tegen hield en ondervroeg doch zonder antwoord te bekomen. De ongelukkige werkmans was als met ziemoosheid geslagen en geheel den linkerkan van zijn aangezicht was verbrand.

Op het oogblik dat de ramp plaats had, bevonden zich in den put ongeveer 550 werklieden, doch meer dan 200 werklieden onder de boven de gaanderij waar het grauwvuur uitberstte.

Men heeft ons een huisgezin genoemd, waarvan alleen nog eene arme oude vrouw overblijft. Vader, moeder en vier kinderen vonden den dood in de koolmijn. Eene andere vrouw heeft voor de derde maal haren man verloren; de twee anderen zijn op dezelfde manier aan hun einde gekomen.

Verscheidene huisgezinnen zijn wreed beproefd en tellen tusschen de slachtoffers, twee, drie, ja zelfs tot vier leden humer familie. Van de twintig huizen zijn te Frameries er vijftien de vensterblinden gesloten, ten teken van rouw en de neerslachtigheid is algemeen in de gemeente.

Al de lijk zijn in met alle haast vervoerdigde doods-kisten, geleid en naar hun huis gebracht; dit geschiedde gedurende den nacht en bij middel der wagens van de koolmijn. Men kan zich gemakkelijk de hartscheurende tooneelen verbeelden, welke gedurende dien noodlottigen nacht plaats hadden.

De doden waren over het algemeen niet onherkenbaar; verscheidene waren verschrikkelijk gebrand en deels verkoold; doch verscheidene waren gestikt en slechts opgezwoven.

Op eene schuinschte heeft men een veertigtal koolmijnwerkers versmacht gevonden, welke om zoo te zeggen, de eene op den andere lagen; waarschijnlijk hebben deze de vlucht willen nemen en heeft hun op eens de lucht ontbroken. Wat echter zonderling is, men heeft de lampen, welke door de verschrikte mijnwerkers waren achtergelaten, onuitgedoofd terug gevonden. Indien deze werklieden op hunne plaats waren gebleven, zou er hun waarschijnlijk niets zijn overkomen. Doch wie zou zijne tegenwoordigheid van geest behouden op zulk oogblik.

De begrafenis der slachtoffers had verleden zaterdag, ten 8 ure, plaats.

Toen men bezig was met het ophalen der lijk, vernam een brave koolmijnwerker, dat zijne eenige dochter, een kloek 19jarig meisje, zich tusschen de slachtoffers bevond. Ten prooi aan de diepste wanhoop, daalde de man in de mijn af, ten einde zijn kind te zoeken. Beneden gekomen keerde hij 15 tot 20 lijk om, tot hij er een vindt, dat hij doet boven halen; doch bij het daglicht bemerkte de arme vader, dat hij zich bedrogen heeft, het lijk dat voor hem ligt is dat van zijn kind niet. Hij daalde onmiddellijk terug af en zocht op nieuw, tot hij eindelijk het lijk aantrof van zijne ongelukkige dochter. De pen is machteloos de tooneelen te schetsen, welke er plaats grijpen bij elke ophaling der lijk.

Sedert donderdag bevinden zich de ingenieurs van het bestuur der mijnen, onafgebroken ter plaatse. Zaterdag morgen zijn MM. de minister van openbare werken, de gouverneur van Henegauw en den algemeenen inspekteur der mijnen te Frameries.

Diegenen welke in het *Davidfonds* hebben ingeschreven, bekomen, op *afkorting* van den *inschrijvingsprijs*: 1° Verslag over de instelling van het *Davidfonds* (20 c.) en 2° De groote roman, in twee delen van Dr J. Renier Snieders (5 fr.). Nieuwe, nuttige boeken over geschiedenis, wetenschap en reizen gaan ter perse. Verder houdt het *fonds* zich bezig met het geven van konferencien,

feesten, het inrichten van volksbibliotheken enz. — Het is kortom, de katholieke tegenhanger van het geuzen *Willemsfonds*. Onze geestelijkheid heeft zich heel het land door, zoo als men weet, bij het *Davidfonds* aangesloten.

Sterfgeval.

Verleden zaterdag is te Stockheim in den onderdom van 70 jaren overleden de achtbare heer Adriaan Emmanuel de la Brassine, oud burgemeester van Stockheim, oud provinciaal raadslid eere vrederechter van het kanton Mechelen, ondervoorzitter van den toezichtraad van het bedelaars, gesticht van Reckheim, ridder van het Leopolds-orde.

De personen die een abonnement aan den *Postrijder* nemen voor het jaar 1876, zullen het blad gratis ontvangen van den dag hunner inschrijving tot nieuwjaar.

BUITENLAND.

Frankrijk.

ZES JAAR GELOGEN.

Verledene week verscheen in eene fransche stad een paar voor den maïr, om zich door den rozenband van het huwelijk te laten samennoeren. De aanstaande bruidegom had zijn toekomstige wijf wijsgemaakt dat hij nog slechts 56 lenden had belevd, terwijl de registers van den burgerlijken stand intusschen getuigden dat hij reeds 42 winters had doorgeworfeld.

Dit werkte bij de bruid groote teleurstelling en verbittering. Ook toen de bruidegom het plechtig ja had uitgesproken en zij op hare beurt gevraagd werd, of zij de heer X. tot haren echtgenoot begeerde gaf zij een klinkend neen ten antwoord.

Groot was de ontroering van het gezelschap. De bruidegom beschaamde over den belachelijken toestand waarin hij zich bevond, smeekte de lichtgeraakte bruid om vergeving voor eene leugen welke zijne genegenheid voor haar hem alleen had doen begaan.

De genoodigden der bruiloft, die aldus het feest, waarop ze reeds verlekkerd waren, zagen in duigen vallen, voegden hunne dringende smeekingen bij die van den bruidegom; doch te vergeefs; de lieve bruid voelde zich gekwetst in hare weerdigheid en wilde naar niets luisteren. De meier was dus genoodzaakt de boeken te sluiten en het paar ongekoppeld weg te zenden.

Men verliet dus het Stadhuis en de bruiloftsgasten die op een plezierigen dag gerekend hadden waren het hart in. Doch later op den dag, toen de bruid kalmer geworden was en tijd had gevonden om zich te bedenken, kwam zij tot betere gevoelens en arm aan arm trok men terug naar den magistrat, die dit maal het geluk had het huwelijk zonder verdere ongevallen te voltrekken.

Duitschland.

RAMP TE BREMEN.

De slachtoffers der ontzettende ramp te Bremerhaven zijn dinsdag morgen begraven.

50 wagens waarop 45 lijkstenen stonden nevens 4 kisten die slechts verminkte lichaamsdeelen inhielden, vormden den smartelijksten stoet om van het gasthuis naar het kerkhof te rijden. Elke kist werd in een afzonderlijk graf neêrgeleiden.

De schuldige, om wiens misdaad te brandmerken geen naam bestaat, is, zooals onze lezers reeds weten, een genaamde Thomas of beter Thomassen en Amerikaan van geboorte. Hij heeft onlangs te Shelden, een dorp nabij Dresden, gewoond, waar zoo het schijnt, brieven ontdekt zijn, die zinspelen op de misdaad. In dat dorp verbleef zijne vrouw met een kind van vier maanden oud.

In den nacht van zijne aanhouding heeft Thomassen het verband, dat op zijne wond gelegd was, afgerukt. Hij wilde sterven. De toezichters hebben hem echter belet eene tweede dergelijke poging te beproeven, door de zelfmoordenaar het dwangkapotte aan te doen.

Hij heeft bekeud een uurwerk in het vrije deel van het vat geplaatst te hebben, dat na drie dagen de ontlopping moest doen plaats grijpen. Verder is uit het onderzoek gebleken dat het geheele toestel door den schuldige in 14 dagen tijds vervaardigd werd.

De bestuurder eener groote dynamiet-fabriek te Lauenberg is van oordeel dat de ontplofbaar stof waarmede het vat gevuld was, geene springkatoen bevatte, doordien de ton nagenoeg 500 kilos zwaar woog. De zwaarte is het dubbel van hetgeene het werktuig zou gewogen hebben, indien de inhoud dynamiet geweest ware.

De toestand van Thomassen is onveranderd gebleven. Hij heeft aan de overheid medegedeeld wie zijne medeplichtigen zijn.

In het belang van het onderzoek worden er echter geene nadere bijzonderheden openbaar gemaakt.

De *Norddeutsche Zeitung* herinnert aan de geëminentzinnige verdwijning van de stoomboot *City of Boston*, welke 4 jaar geleden, met 250 personen spoorloos verdwenen is. Het dagblad hoopt, dat de ramp van Bremerhaven ook eenig licht over dit feit zal brengen.

Er zijn reeds meer dan 80 personen overleden,